

HVAD ER VASKULÆR DEMENS?

Vaskulær demens skyldes forstyrrelser i hjernens blodforsyning. Vaskulær demens kaldes også for blodpropsdemens eller kredsløbsbetinget demens.

Symptomerne

Symptomerne ved vaskulær demens er forskellige fra person til person og afhænger af, hvilke områder i hjernen, der er påvirket. Ligesom ved Alzheimers sygdom kan der forekomme glemsomhed, koncentrationsbesvær, problemer med sproget eller problemer med at finde vej. Patienten kan også få nedsat kraft eller lammelse i den ene side af kroppen, føleforstyrrelser eller indskrænkning af synsfeltet. Mangel på initiativ, langsomme bevægelser eller langsomt mentalt tempo er andre typiske symptomer. Gangbesvær, ufrivillig vandladning, tristhed og depression forekommer hyppigt. Følelselivet kan ændre sig, så patienten lettere bliver rørt eller bryder ud i gråd.

Det typiske forløb

Forløbet ved vaskulær demens varierer meget. Hvis tilstanden skyldes en blodprop eller blødning i hjernen, starter symptomerne pludseligt og brat. Hvis der kommer flere blodpropper eller blødninger gennem en længere periode, udvikler symptomerne sig trinvist. Pludselig forværring kan veksle med perioder, hvor tilstanden er stabil eller præget af langsom bedring. Hvis tilstanden skyldes en gradvis tillukning af hjernens små blodkar, udvikler symptomerne sig langsomt og snigende. Der er stor variation i varigheden af sygdomsforløbet.

Hyppighed

Vaskulær demens er efter Alzheimers sygdom den mest udbredte form for demens. Men præcist, hvor hyppigt sygdommen forekommer, er usikkert. Vaskulær demens i ren form menes at udgøre ca. 17 % af alle tilfælde af demens, mens blandingsformer af vaskulær demens og Alzheimers sygdom måske udgør rundt regnet 10 %. Forskerne anslår, at ca. 14.000 ældre danskere har vaskulær demens i ren form, og måske yderligere 8.000 har en blandingsform.

Årsagen

Der kan være flere årsager til vaskulær demens. Blodpropper i hjernen er den hyppigste årsag. Selv en enkelt blodprop kan medføre demens, hvis den påvirker nogle af de afgørende områder i hjernen.

Andre årsager til vaskulær demens er:

- Blødninger i hjernen
- Sygdom i de små, dybtliggende blodkar i hjernen
- Svigtende blod- og ilttilførsel til hjernen, fx ved hjertestop

Risikofaktorer

Risikofaktorerne for vaskulær demens er omtrent de samme som for hjerte-karsygdomme:

- For højt blodtryk og/eller for meget kolesterol i blodet
- Flimren af hjerteforkammeret
- Rygning
- Mangel på motion
- Overvægt
- Sukkersyge
- Tidligere blodprop eller blødning i hjernen

Vores livsstil påvirker flere af risikofaktorerne. Det er vigtigt at motionere, spise sundt og undgå rygning, fordi det både nedsætter risikoen for hjerte-kar-sygdomme og vaskulær demens. Hvis man har sukkersyge eller for højt blodtryk, er det afgørende at blive behandlet.

Arvelighed

Vaskulær demens er ikke i sig selv en arvelig sygdom. Nogle af risikofaktorerne for vaskulær demens er delvist arvelige, men påvirkes i høj grad af livsstil.

Behandling

Vaskulær demens kan ikke helbredes, men man kan gøre meget for at undgå, at sygdommen bliver forværret. Den forebyggende behandling retter sig mod risikofaktorerne. Lægen kan fx ordinere blodtryksregulerende, blodfortyndende eller kolesterolsænkende medicin ligesom evt. sukkersyge skal være velbehandlet. Lægen kan støtte en i selv gøre en indsats i forhold til sund kost og motion. Nogle behandlinger fortsætter resten af livet. Da risikofaktorerne er forskellige er den forebyggende behandling også forskellig fra person til person.

Mere information

Få flere oplysninger hos Alzheimerforeningen.

Lokale kontaktoplysninger: